

RAPORT

VIZITĂ DE STUDIU

Festivalul de Film
Ceau, Cinema!
Ediția a 11-a

Vizită de studiu în cadrul
Festivalului de Film
"Tribute to a Vision"
Gorizia (Italia) / Nova Gorica
(Slovenia)

În luna octombrie a acestui an, echipa festivalului Ceau, Cinema! a desfășurat o vizită de studiu la partenerul internațional Zavod Kinoatelje, organizator al festivalului de film **“Tribute to a Vision”** din Gorizia / Nova Gorica, în timpul desfășurării evenimentului lor (8-12/10/2024). Prin aceasta s-a realizat un schimb de experiență concret, un transfer de know-how și bune practici în domeniul managementului de festival de film și management cultural, de cinematografe și programe educaționale în domeniu.

De asemenea, această vizită a fost și o ocazie de promovare a festivalului **“Ceau, Cinema!”** și a Timișoarei, care a implementat deja titlul de Capitală Europeană a Culturii, în contextul în care Gorizia (Italia) și Nova Gorica (Slovenia) urmează să dețină aceeași poziție în 2025. În acest scop am dus cu noi o parte din festival, expoziția imersivă de tip VR **Cinema Nodes**, disponibilă publicului lor pe durata șederii noastre acolo. Reprezentările incluse în expoziție au reflectat activitatea partenerului internațional, dar și interconectarea dintre cele două festivaluri.

Ca urmare a discuțiilor din vara lui 2024, din cadrul vizitei echipei Tribute to a Vision la Ceau, Cinema!, s-a conturat **o secțiune de scurtmetraje românești**, inclusă în programul acestei ediții a Festivalului Tribute to a Vision. Secțiunea "Excursion" a fost curatoriată de Antonio Dagostin, în colaborare cu Ionuț Mareș, din partea Festivalului Ceau, Cinema, și a inclus următoarele scurtmetraje:

- **Vreau să sparg sera** (r. Teona Galgoțiu);
- **Danzez și eu la nunta părinților mei** (r. Andreea Chiper);
- **Cadoul de Crăciun** (r. Bogdan Mureșanu);
- **Degete de sticlă** (r. Alina Gheorghe).

Prin intermedierea Ceau, Cinema!, la eveniment au fost prezente și două tinere cineaste românce, Teona Galgoțiu, regizoarea scurtmetrajului "Vreau să sparg sera", care a câștigat premiul Gopo pentru "Cel mai bun film de scurtmetraj" în 2023, și Andreea Chiper, realizatoarea scurtmetrajului "Danzez și eu la nunta părinților mei", care au discutat cu publicul prezent despre filmele lor.

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

De asemenea, prezența Ambasadorului român în Slovenia, Alexandru Grădinar, și a atașatei culturale, Andreea Grădinar, a contribuit la promovarea festivalului și a filmelor românești.

Ambasada României în Republica Slovenia

11 October at 13:55

Miercuri, 9 octombrie 2024, ambasadorul român Alexandru Grădinar a fost prezent la o seară dedicată filmului românesc în cadrul secțiunii "Excursii" a festivalului transfrontalier de film **Poklon viziji / Omaggio a una visione**, care se desfășoară în perioada 8-13 octombrie 2024.

Selecția de scurtmetraje românești prezentată la Nova Gorica a fost realizată în colaborare cu parteneri din cadrul festivalului de film **Ceau Cinema** de la Timișoara, prezenți și ei în mica localitate slovenă.

Evenimentul face cunoștință iubitorilor de film cu reprezentanți ai unei noi generații de tineri regizori români dintre care Teona Galgoțiu, Andreea Chiper și Alina Gheorghe, dar prilejuiește, totodată, o întâlnire a publicului sloven cu regizorul Bogdan Mureșan, câștigător al premiului Academiei Europene de Film pentru scurt-metraj cu pelicula "Cadoul de Crăciun".

Proiecțiile au fost urmate de o sesiune de întrebări și răspunsuri, moderată de criticul de film Ionuț Mareș.

Mai mult, Ionuț Mareș, directorul artistic al festivalului Ceau, Cinema!, a fost invitat să facă parte din **juriul secțiunii competiționale de scurtmetraje, First Crossings**, aflată la cea de-a 6-a ediție. Din juriu au mai făcut parte italianca Piera Nodari, artistă care conduce un festival de film regional în Austria, K3, și Olga Toni, monteuză născută în Serbia și stabilită de mai mulți ani în Slovenia. Această secțiune este dedicată descoperirii și promovării de noi limbaje cinematografice, astfel încât genurile, temele și estetica au fost, de asemenea, diverse și originale, estompând granițele dintre ficțiune, animație și film documentar.

Ca parte a discuțiilor din procesul de jurizare, Ionuț Mareș le-a prezentat celor două colegi de juriu festivalul Ceau, Cinema! și situația cinematografelor modernizate din Timișoara și s-au pus bazele unor potențiale colaborări în viitor.

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

TRIBUTE TO A VISION

Festivalul Tribute to a Vision are loc în spațiul interregional dintre Slovenia și Italia, conectând publicul și instituțiile de film din șapte orașe diferite, centrele festivalului fiind Gorizia și Nova Gorica, dar călătorind și la Trieste, Izola, San Pietro al Natisone, Udine și Ljubljana. Nova Gorica și Gorizia sunt două jumătăți ale unui oraș unic, pe cale să devină **Capitală Europeană a Culturii în 2025**, și chiar dacă sunt situate în două țări distincte, Slovenia și Italia, acestea sunt strâns legate din punct de vedere istoric, dar și a realității de zi cu zi, multilingvă, frumoasă și complexă.

Acest festival a început acum 25 de ani (1999), prin acordarea **Premiului Darko Bratina**. Acesta a fost fondatorul **Kinoatelje** (asociația care organizează festivalul), sociolog, critic de film și, la sfârșitul carierei, senator al Republicii Italia. Credința care l-a ghidat în activitatea desfășurată a fost că tot ce înseamnă cultură cinematografică și audiovizuală este un excelent mediu de observare și înțelegere a societății și a schimbărilor acesteia de-a lungul timpului, pentru reunirea diferitelor culturi, atât pe cele din imediata vecinătate, cât și pe cele din teritoriile îndepărtate. Această credință stă și la baza festivalului Tribute to Vision, a cărei direcție de bază este dedicată cooperării cu numeroși parteneri din Slovenia și Italia pentru a promova și dezvolta un peisaj cinematografic transfrontalier deschis, provocator și inovator, în care creatorul și spectatorul se întâlnesc în dialog direct.

De-a lungul anilor, acest eveniment de film s-a dezvoltat, cuprinzând în prezent mai multe secțiuni: **Premiul Darko Bratina**, focus pe filmele cineastului premiat, discuție/masterclass al acestuia, secțiunea competițională **First Crossings**, secțiunea **Excursion** – focus asupra unor scurtmetraje dintr-o altă țară, **Cinematic Gaze** – o paralelă între un cineast italian și unul sloven (anul acesta au fost proiectate filme realizate de Cecilia Mangini și Joze Pogacnik), precum și **întâlniri dedicate industriei și expoziții**: Cinema Nodes, instalația 3D realizată de echipa Ceau, Cinema!.

Având în vedere că Gorizia / Nova Gorica vor fi Capitale Europene ale Culturii în 2025, se are în vedere o actualizare a festivalului în spiritul extinderii programului împreună cu crearea Capitalei Culturale Europene GO! 2025.

De asemenea, un rol important în programul festivalului îl au tinerele generații și lucrul cu acestea, motiv pentru care au dezvoltat platforma First Crossings pentru descoperirea de noi limbaje cinematografice în cadrul formei de scurtmetraj, cu care se adresează publicului tânăr.

Accesul la filme și evenimente este gratuit, fiind încă în etapa în care vor să strângă mai mult public. Analizează însă posibilitatea de a introduce bilete, însă momentul nu este unul potrivit acum sau în anul de capitală culturală, în special prin prisma mesajului pe care l-ar transmite către public prin această asociere.

Spațiile de desfășurare sunt în principal în Gorizia și Nova Gorica, în cinematografe și spații culturale vechi sau nou deschise, precum: BorGO Cinema, Palazzo del Cinema, Kulturni Dom, despre care vom vorbi în cele ce urmează.

Echipa festivalului are un nucleu de aproximativ zece persoane, angajate pe diferite proiecte, cu buget asigurat din fonduri guvernamentale sau locale. Nu au o tradiție în a lucra cu voluntari, din motive de siguranță chiar evită acest lucru, și doar anul acesta au avut 3 voluntari în organizarea festivalului.

Analizarea cu atenție a programului festivalului ne-a oferit câteva idei interesante pe care le-am putea adapta și la Ceau, Cinema!, cum ar fi instaurarea unui premiu onorific acordat anual unui important cineast european, colaborarea cu diverși curatori, critici de film, cinești și alți experți pentru conceperea diverselor secțiuni/programe din festival și/sau pentru introducerea unora dintre proiecții ori moderarea unor masterclass-uri, precum și organizarea unui tur ghidat pentru invitați și spectatori pe la fostele și actualele cinematografe din oraș.

CINEMATOGRAFE ȘI CENTRE CULTURALE

BorGO Cinema

Despre acest centru cultural recent deschis (iunie 2024) am discutat cu Eleonora de Majo, coordonatoarea proiectului. Sediul se află în locul în care a funcționat unul dintre cele mai vechi magazine de pe Via Rastello, care a reprezentat centrul comercial al zonei și care a beneficiat de o serie de fonduri europene și guvernamentale pentru regenerare urbană și reactivare publică. Spațiul este unul privat, închiriat și este susținut printr-un fond pentru funcționare obținut prin participarea a trei instituții: Uniunea Europeană prin programul Next Generation EU, Ministerul Culturii și Regiunea de la administrația locală, pe baza unui plan anual aprobat de aceasta. Momentan contractul este până la finalul anului 2025 și nu se știe cum va continua mai departe colaborarea și cum se va asigura sustenabilitatea spațiului începând din 2026.

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

BorGO Cinema cuprinde două încăperi pentru discuții și întâlniri, un lobby, un mic cinema cu 12 locuri și este administrat de patru asociații: Via della Creativita, eStoria, Cross-Border Film School și Kinoatelje, care au creat o persoană juridică și au angajat un manager de proiect extern. Aceștia își propun să contribuie la regenerarea culturală a zonei istorice din Gorizia, implementând activități de formare, scriere, producție și difuzare a culturii cinematografice, rezidențe pentru cinești, ateliere cu copii și studenți din zona transfrontalieră, producție de documentare, masterclass, întâlniri și dezbateri, etc. Până în prezent au implementat deja o serie de activități, precum un apel european pentru scenariști și activități din cadrul festivalului Tribute to a vision, inclusiv expoziția 3D Cinema Nodes, pregătită de Ceau, Cinema!

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

Palazzo del Cinema

Despre Palazzo del Cinema, dar și alte inițiative, am discutat cu Giuseppe Longo, directorul artistic al acestuia. Acesta este și directorul cinematografului Monfalcone Kinemax și directorul festivalului de scenarii Premio Sergio Amidei, ajuns la cea de-a 43-a ediții.

Asociația Palazzo del Cinema – Hiša filma a luat naștere din colaborarea unor instituții, asociații și persoane care împărtășesc o pasiune pentru cinema și munca profesională în domeniul cercetării, educației, producției și promovării cinematografiei, artelor vizuale și noilor media. Membrii fondatori ai Asociației sunt: Provincia Gorizia, Kinoatelje, Universitatea din Udine (Dams Cinema Gorizia), Transmedia SpA și Asociația pentru Cultura Filmului Sergio Amidei.

Palazzo del Cinema cuprinde 3 săli de proiecție ale cinematografului Kinemax. Pe lângă acestea se află și mediateca provincială Mediateca.GO „Ugo Casiraghi”, care pune la dispoziție utilizatorilor o colecție substanțială audiovizuală și de carte (aproximativ 6.000 de exemplare de cărți, numeroase reviste și aproape 10.000 de filme pe DVD și VHS).

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

Kinemax Gorizia se deosebește de cinematograful din Monfalcone în special prin programarea pe care o are. Cinematograful din Gorizia este un cinema arthouse, înscris în FICE (Federazione Italiana Cinema d'Essai), rețeaua cinematografelor arthouse din Italia, și în Europa Cinemas. Monfalcone Kinemax are 5 săli de proiecție în care sunt programate filme comerciale.

Programul cinemaului Kinemax Gorizia este de marți până vineri, începând cu ora 16.00 și sâmbătă – duminică, de la 15.00, având un total de 16-18 filme proiectate pe săptămână. Bugetul este constituit din 50% bilete la film și 50% servicii, care includ vânzarea de popcorn, băuturi și închirierea spațiului pentru alte evenimente. În cazul în care sunt alți operatori care vor să proiecteze în spațiile lor, aceștia plătesc o taxă pentru servicii, nu se împart încasările din bilete. Doar în luna august au concediu, în rest și în decembrie se lucrează, aceasta fiind de fapt una din cele mai bune luni, anul trecut având peste 60.000 de bilete vândute în decembrie și ianuarie, în cele 8 săli Kinemax (Gorizia și Monfalcone). În această perioadă, în mod special, distribuitorii mari sunt foarte stricți legat de programarea filmelor, din ale căror încasări au și ei un procent stabilit, per săptămâni.

Legat de forma juridică și structura personalului, acesta ne-a transmis următoarele informații:

- *Kinemax* este o firmă cu 18 angajați permanenți, din care 14 part-time
- *Palazzo del Cinema* este o asociație, având 7 persoane angajate, pe diverse proiecte
- *Asociația pentru Cultura Filmului Sergio Amidei*, care organizează festivalul Premio Sergio Amidei, are 25 persoane angajate și au o serie de colaboratori de la univ Udine.

Legat de distribuitori și modul în care se selectează filmele, acesta ne-a transmis că primește pe mail o serie de liste cu lansările (foarte multe) din Italia, de la distribuitorii mari, precum Disney, trebuie să ia toată lista dacă dorește un film (nu poate alege filmele), pe când cu distribuitorii mici discuțiile sunt mai nuanțate. Există agenții care distribuie filmele în diferitele zone ale țării și în baza contractelor stabilite încasările acestora sunt în funcție de numărul de spectatori per săptămâni, de ex: 48% din încasări în prima săptămână de la lansare, 43% în a doua săptămână, 40% în a treia săptămână.

Promovarea se face prin social media (postări sponsorizate), newsletter și grupuri personale de WhatsApp. Au un public mixt, însă acum a crescut vârsta și nu vin prea mulți tineri la cinema.

Centrul de Artă Nova Gorica/ Kulturni Dom

Despre Kulturni Dom din Nova Gorica (Slovenia) am avut ocazia să vorbim cu Mateja Poljsak Furlan, directoarea acestei instituții.

Centrul de Artă Nova Gorica este o entitate publică fondată în 1980. De la deschidere, a găzduit numeroase concerte și evenimente interesante și importante, transformând Nova Gorica într-un hub pentru muzică și cultură atât la nivel național, cât și internațional. În 2000, Galeria Orașului Nova Gorica, care reprezintă locul central de expoziție pentru arte vizuale moderne din regiunea Goriška, a devenit parte a Centrului de Arte Nova Gorica. Din 2008, Centrul de Arte Nova Gorica găzduiește și un cinematograful cu 190 locuri, care a fost amenajat pe spațiul unui fost buncăr.

Accesul în cadrul Centrului de Artă este pe bază de bilet. Programul sălii de cinema se stabilește lunar, când se tipărește un afiș cu toate titlurile ce vor fi difuzate luna aceea. Dacă un titlu este cerut mai mult decât într-o proiecție atunci se mai programează o proiecție care e anunțată ulterior. Promovarea o mai face prin social media, pagina de internet, trimiterea de newsletter și foarte eficiente mai sunt sms-urile în care se transmite programul săptămânal.

Pentru fidelizarea publicului au creat un abonament pe sezon atât la sala de concerte, cât și la sala de cinema. Sezonul se calculează din septembrie până în aprilie și parte din acest abonament sunt peste 80 de titluri anunțate sub forma unui catalog.

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

DISCUȚIA CU REPREZENTANȚII INDUSTRIEI

Programul festivalului a cuprins și o întâlnire cu rețelele de cinematografe de artă din Italia și Slovenia, precum și distribuitorii de filme și invitații festivalului.

Discuțiile au fost demarate de Giuliana Fantoni, președinta FICE (Federazione Italiana Cinema d'Essai), rețeaua cinematografelor arthouse din Italia, care organizează cel de-al doilea cel mai important eveniment pe parte de film din Italia (după Festivalul de Film de la Venezia), Le Giornate della FICE. Acest eveniment va avea loc anul viitor (30 septembrie – 3 octombrie 2025) în Gorizia, la inițiativa lui Giuseppe Longo, directorul artistic Palazzo del Cinema, când FICE va aniversa a 25-a ediție. Astfel, parcursul celor patru zile se propune organizarea unui eveniment complex, care pe lângă film, va cuprinde și muzică, fotografie, gastronomie, propunând să spună povestea locului printr-o varietate de forme artistice.

Rețeaua FICE cuprinde 340 de cinematografe, care reprezintă 30% din piață și 40% din box office din filmele italiene.

Identitatea FICE este legată de un stil învechit, adresat publicului vârstnic și provocarea lor de acum este de a reînnoi organizația, comunicarea cu publicul tânăr. Discuțiile au sondat și teme precum sprijinul oferit în promovarea filmelor, în special al filmelor slovene, care se văd prea puțin pe ecranele din Italia. S-a vorbit de organizarea de tururi pentru filmele slovene nou lansate, cu prezența echipei, sprijin în realizarea subtitrărilor.

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

Din partea rețelei de cinematografe din Slovenia a vorbit Jure Maticic – AKMS Slovenia, care a punctat faptul că în cadrul rețelei lor există 31 ecrane ale celor 29 membri, din 28 regiuni din Slovenia. Maribor și Kranj nu au cinematografe de artă. Cinematografele de artă din Slovenia reprezintă 20–22% din piață. Însă din această rețea, doar 4 sunt cinema-uri, restul centre culturale.

În timpul Iugoslaviei exista un program foarte amplu de educație cinematografică, existând 5 programe permanente, dar acum sunt mult mai puține și de impact scăzut.

Acțiunile rețelei se adresează în primul rând copiilor de grădiniță și clasele primare pentru a crea din cinematografe spații sigure. Nu li se prezintă copiilor blockbustere, nu se servește popcorn, etc. Și așa cum se întâmplă și în alte țări, e mai ușor să aduci publicul tânăr în cinema, dar mai dificil cu preadolescenții și adolescenții. Astfel că se lucrează la dezvoltarea publicului tânăr. Din publicul cinematografelor de artă din Slovenia, majoritatea sunt femei, de peste 40 ani, bine educate, etc.

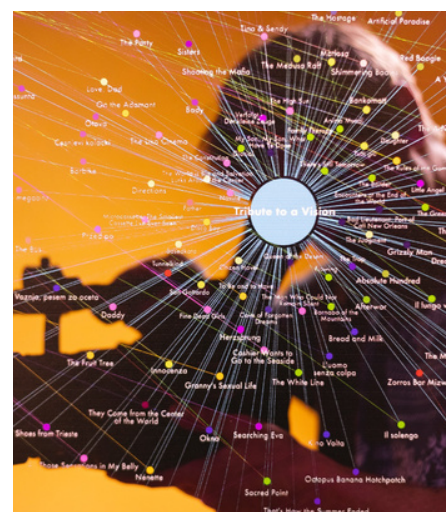
Se lucrează la crearea mai multor asociații care să reunească cinematografe de artă care să se sprijine reciproc, să împărtășească problemele și modul în care trec peste ele.

Una din întrebările cheie ale acestei întâlniri a fost: Cum să aduci filmul într-o realitate multiculturală? Într-un oraș (sau mai bine zis două orașe) aflat(e) pe granița a două țări, discuția despre subtitrări dobândește și mai mare importanță: pentru că filmul trebuie să fie accesibil vorbitorilor de italiană, dar și slovenă și turiștilor străini; în Slovenia sunt obișnuiți să vadă filme cu subtitrări, în Italia mai degrabă filme dublate, care împiedică cunoașterea limbii vecine; nu sunt suficiente filme pentru vârste mici, pentru a fi prezentate, în Slovenia, pentru a încuraja de mici învățarea limbii celeilalte țări.

EXPOZIȚIA CINEMA NODES – Ceau, Cinema! x Tribute to a Vision

Expoziția Cinema Nodes a reflectat rețelele în evoluție ale celor două festivaluri partenere, prezentate prin **reprezentări 2D și VR immersive**, și s-a bazat pe studiul asupra istoricului acestora de proiecții de filme, realizat de Fabian Leiba, Eric Szilveszter și Ioana Satmari, din partea echipei Ceau, Cinema!.

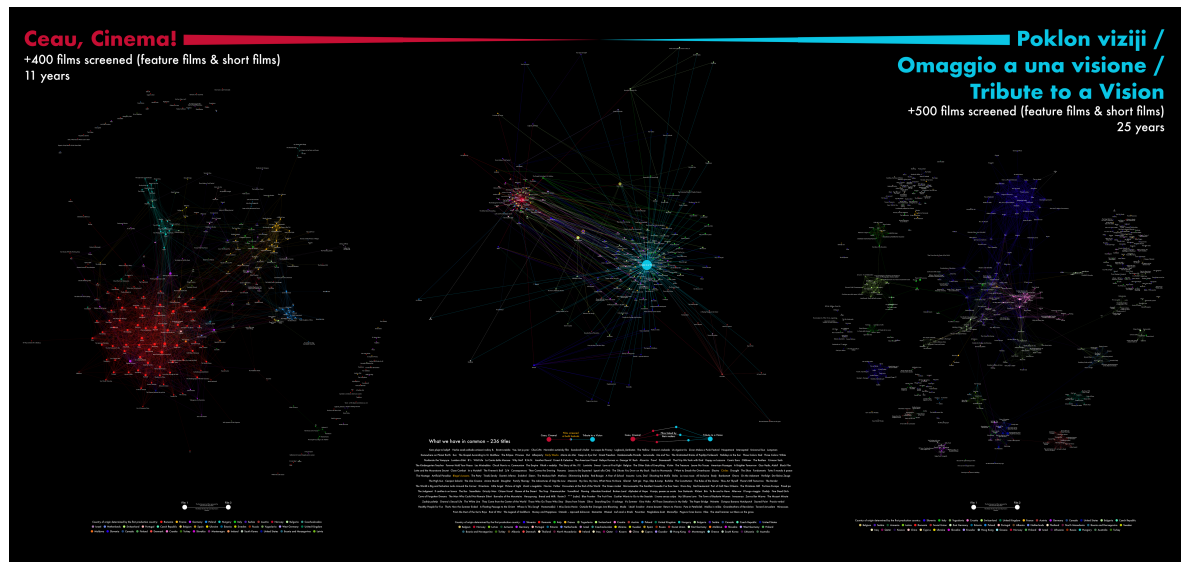
Filmele și oamenii din spatele lor au fost dezvăluite ca niște constelații și am putea spune că, pe măsură ce aceste două festivaluri orbitează mai aproape, universurile lor încep să fuzioneze. Ca parteneri, Ceau, Cinema! și Tribute to a Vision vor colabora și mai departe, extinzându-și orizonturile și rețelele pe care le-au construit de-a lungul anilor, devenind mai vibrante și împletite cu fiecare proiecție.

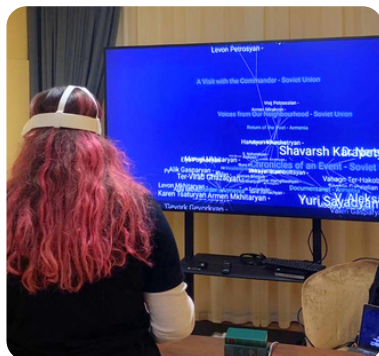
În cadrul expoziției au fost colectate date din arhivele festivalurilor pentru a realiza un inventar al filmelor proiectate de-a lungul anilor. Detaliile fiecărui film, precum distribuția, echipa și țara de origine, au fost extrase din baze de date online. Pe baza acestor date, au fost create reprezentări 2D ale rețelelor de colaborare din industrie, iar versiuni 3D interactive au fost disponibile prin VR, facilitând o înțelegere mai profundă a acestor rețele atât pentru public, cât și pentru profesioniștii din industrie.

Expozițiile din Timișoara și Gorizia au funcționat ca un demo, prezentând un prototip al unui studiu viitor al industriilor de film naționale și europene. Datele s-au limitat la cele două festivaluri, oferind vizualizări ale evoluției și specificului programelor acestora, precum și investigând legăturile dintre două festivaluri din orașe din regiuni apropiate, ambele Capitale Europene ale Culturii.

Dintr-un total de peste 900 de filme, doar 3 au fost proiectate la ambele festivaluri: "Early Works" de Želimir Žilnik, "Circles" de Srdan Golubović și "Blaga's Lessons" de Stephan Komandarev. Însă, analizând rețelele de colaborare, s-a descoperit că cele două festivaluri au peste 233 de filme legate prin echipele din spatele lor, ceea ce înseamnă că au în comun mai mult de un sfert din filme.

Parteneriatul are ca scop apropierea celor două festivaluri, facilitând creșterea numărului de filme românești prezentate la Tribute to a Vision (absente până la acest parteneriat) și a filmelor slovene la Ceau, Cinema! (până acum doar câteva titluri).

© Jure Batagelj, Jakob Koncut

Expozițiile organizate în cadrul parteneriatului au facilitat un context pentru noi întâlniri și colaborări cu alte organizații, deschizând posibilitatea unui proiect viitor cu **Cinemateca din Slovenia și BSF (Slovenian Film Database)**.

Vizualizările 3D vor fi adaptate pentru a putea fi integrate în paginile web ale festivalurilor, într-o secțiune dedicată, astfel încât publicul să le poată accesa și interacționa cu ele.

Prezentarea conceptului care a stat la baza expoziției și facilitarea experiențelor 3D a fost realizată de Fabian Leiba și Eric Szilveszter, expoziția fiind deschisă publicului pe parcursul prezenței echipei Ceau, Cinema! la festivalul Tribute to a Vision.

LEGACY

- Un parteneriat puternic între două festivaluri de film din două capitale culturale, care continuă și în 2025, când, prin intermediul și cu ajutorul partenerilor de la Tribute to a Vision, vom avea la Ceau, Cinema! o secțiune specială dedicată unor filme italiene, slovene și românești pe tema granițelor, completate de dezbateri, în contextul în care atât Gorizia / Nova Gorica, cât și Timișoara fiind orașe apropiate de frontieră.
- Expoziția Cinema Nodes a ajuns și la Universitatea de Vest din Timișoara, în cadrul la celei de-a treia ediție a expoziției ConnecTM (Connect Me), fiind o oportunitate de a promova festivalul în rândul studenților, și apoi va fi disponibilă într-o variantă interactivă pe site-ul Ceau, Cinema!

Puteți viziona un scurt videoclip despre vizita de studiu - [AICI](#)

Proiectul face parte din Programul cultural național „Timișoara – Capitală Europeană a Culturii în anul 2023” și este finanțat prin programul Legacy Timișoara 2023, derulat de Centrul de Proiecte Timișoara, cu sume alocate de la bugetul de stat, prin buget de la Ministerul Culturii.